1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 13-го ЛИПНЯ (JULY) 1963 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 131. VOL. LXX.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ЗМЕНШУЄ ФОНДИ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — Палатна Комісія Закордонних Справ поменшила фонди призначені урядом на допомогу закордонові на $430 000 000. Президент Кеннеді проєктував призначити на цю ціль $4 500 000 000. Конґрес минулого року ухвалив був на цю ціль $3 900 000 000. Цього року представники уряду заявляли в Конґресових Комісіях, що уряд ніяким способом не зможе погодитися на те, щоб сума на закордонну допомогу була менша від $4 100 000 000. Комісія вже зменшила цю суму на $30 000 000. Палатна Комісія закордонних Справ вирішила поробити такі зменшення у витратах на закордонну допомогу: 1) Зменшити на $180 000 000 суму $1 405 000 000, що є призначена на військову допомогу; 2) Зменшити на $100 000 000 суму $300 000 000, що є призначена на так званий Випадковий Фонд Президента; 3) Із суми $435 000 000, що призначені на допомогу тим державам, які мають завеликі витрати на зброєння проти комуністів зредукувати $50 000 000; 4) Зменшити також на $50 000 000 фонди, що є призначені на технічну допомогу і на Союз для Поступу, що діє в країнах Латинської Америки. На цю останню ціль уряд запроєктував $650 000 000, в чому вже і були $50 000 000, що залишилися в 1962-му році. В Комісії були пропозиції зменшити бюджет на допомогу закордонові на ще більшу суму, але більшість членів відкинули цю пропозицію. Треба пригадати, що генерал Люшіюс Клей зізнавав в Комісії як голова окремої групи, що мала перевірити справу закордонної допомоги, і запропонував, що на закордонну допомогу треба призначити не менше, як $4 300 000 000. Але після нього зізнавав голова Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні, який домагався, щоб Конґрес ухвалив ту суму на допомогу закордонові, яку запропонував уряд, бо Конґрес повинен збільшити, а не зменшити витрати на допомогу біднішим країнам. Міні казав що „ми повинні дивитися на цю справу, як на війну, — не як на війну, де стріляють, але як на дійсну війну проти комунізму". Але і Міні погодився з генералом Клеєм в тому що американські союзники в Европі не несуть, пропорційно, таких самих тягарів на боротьбу проти комунізму, як це роблять ЗДА. Клей рекомендував допомагати країнам Латинської Америки, але і вони сами повинні відповідно причинятися до того, щоб збільшувати свою економіку та підносити життьову стопу.

Науковці з цілого світу вивчатимуть затьміння сонця 20-го липня

Ню Йорк. — Цього року 20-го липня перейде понад Північну Америку, ЗДА та Канаду, затьміння Сонця, і вже тепер численні науковці заповіли свій приїзд до цієї частини світу. Зголошені наукові експедиції з Японії, Німеччини, Великої Британії та з Італії. Повне 100-відсоткове затьміння буде видко в північній Канаді, на лінії, що йде на південь від Гудсонської затоки. На лінії що йде самим північним краєм Канади і минає Аляску, буде тільки 75-відсоткове затьміння. Повне затьміння буде видко і в стейті Мейн, куди вибираються численні наукові експедиції та ще численніші туристи. В північних америк. стейтах видко буде 75-відсоткове затьміння, в середніх — 50-відсоткове, а в державі Мехіко — тільки 25-відсоткове. Повне затьміння в стейті Мейн триватиме тільки одну мінуту. В Канаді коло Грейт Слейв Лейк воно триватиме понад 100 секунд. В місті Ню Йорку затьміння видко буде о год. 5:49 по полудні: за східнім ощадностевим часом. Сонце буде закрите Місяцем на 89 відсотків.

Католицький тижневик домагається встановлення дипломатичних зв'язків із Ватиканом

Балтимор, Меріленд. — Тижневик „Католицький Огляд" домагається, щоб уряд ЗДА наново розглянув справу нав'язання дипломатичних зв'язків із Ватиканом. В цій статті читається, що не було поважнішого протесту проти того, що президент Кеннеді відвідав Папу Павла VI, і тому можна передбачати, що і нав'язання дипломатичних відносин Вашингтону з Ватиканом не викликало б більшого спротиву. В статті пишеться про те, що брак дипломатичного зв'язку з Ватиканом не є нічим оправданий, і що такий стан, як тепер, не є модним і потрібним в атомовій добі, коли доля світу залежна від примхи одиниць. Попередній Папа Іван XXIII здобув собі глибокі симпатії між некатоликами. Можливо, що Апостольська столиця вважатиме за відповідне нав'язати дипломатичні зв'язки із котроюсь комуністичною країною поза залізною заслоною, і буде дивним та незрозумілим, чому Ватикан і Вашингтон можуть мати дипломатичні зв'язки з безбожними і протизахідними урядами, але не можуть мати безпосередніх зв'язків між собою.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** написав у передмові до тому Національного Архіву за 1962 рік, що минулий рік буде для істориків тим роком, в якому припинені були совєтські успіхи в космічних просторах, і в якому приплив у міжнародній політиці почав прибувати до берегів світу волі та розмаїтности.

● **Домініяльне Статистичне Бюро в Канаді** в дні 1-го червня занотувало 18 896 000 населення, і 1-го жовтня ц. р. має перевищити 19 мільйонів. За один рік населення збільшилося на 1.8 відсотка, або на 326 000.

● **Секретар оборони** Роберт МекНамара просить Сенат привернути збільшені платні для ляйтенантів, капітанів і майорів, бо Палата зменшила те збільшення, яке для них було запропоноване урядом.

● **В південному Перу** в місцевості Ареквіпа, був землетрус 10-го липня, який викликав паніку серед населення, але не було жертв в людях ані матеріяльних втрат.

● **Провідник республіканців** в Сенаті, сенатор Еверест Дірксен заявив, що президент Кеннеді не поінформував республіканців про те, з якими плянами поїхав представник Америки Аверелл Гарриман на наради до Москви в справі атомового роззброєння. Республіканці не можуть зайняти жадного становища до цієї справи, казав сенатор Дірксен, і мусять чекати на те, що станеться. Республіканці були проти припинення атомових пробних експльозій, бо СССР не дотримує умови в цій справі.

● **Конґресмен республіканець** із Висконсин Мелвін Р. Лерд, критикує секретаря торгівлі Орвілла Л. Фрімана за те, що плянує їхати до СССР та інших комуністичних держав на те, щоб запізнатися з хліборобством. Конґресмен Лерд гадає, що мало можна буде скористати з тієї поїздки.

МОЛИТВАМИ І МАНІФЕСТАЦІЯМИ ВІДЗНАЧИТЬ АМЕРИКА ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Цієї неділі, 14-го липня, починається в цілій Америці Тиждень Поневолених Націй, що триватиме до суботи, 20-го липня 1963 включно. Це вже п'ятий з черги Тиждень, що його проголосив окремою проклямацією президент Дж. Ф. Кеннеді, виконуючи ухвалу і прохання Конґресу ЗДА з 1959-го року, щоб такий Тиждень проголошувати кожного року аж до часу, як всі народи світу будуть вільні і незалежні. До проклямації Президента прилучилися поодинокі губернатори стейтів та посадники міст. З багатьох місцевостей надходять повідомлення про підготову до відповідного відзначення Тижня, зокрема молитвами в церквах та багатолюдними маніфестаціями в залях і на площах. Українці в усіх містах, в яких існують їхні громади, активно включилися в підготову до відзначення цього Тижня, в поодиноких випадках перебравши навіть ініціятиву та провід.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ В НЮ ЙОРКУ

У попередніх числах „Свободи" подано вістки про підготову до Тижня Поневолених Націй в ряді міст, зокрема у Філядельфії, Питсбурґу, Шикаґо, Дітройті та ін. Не залишається позаду і велика світова метрополія Ню Йорк. Відзначування Тижня почнеться в неділю, 14-го липня, Богослуженнями в багатьох церквах і святинях. Врочиста Свята Літургія в приявності кардинала Френсіса Спелмана буде відправлена в катедрі св. Патрика о год. 10-ій рано. Проповідуватиме о. Роберт Моґер. Багато національних груп метрополії, в цьому й українська, візьмуть у цьому Богослуженні зорганізовану участь, зодягнені в свої національні костюми та зі своїми прапорами. Збірка учасників у цьому Богослуженні заповіджена вже на год. 9:30 на П'ятій евеню перед катедрою. Годину пізніше, о год. 11-ій перед полуднем, буде відправлене Богослуження в катедрі св. Івана. Проповідуватиме о. Гаролд Ландон. О год. 12:30 по пол. в домі Асамблеї Поневолених Европейських Народів при 769 Першій евеню, напроти будинку і осідку Об'єднаних Націй, відбудеться церемонія піднесення прапорів поневолених націй, в цьому й синьо-жовтого українського. З промовами виступлять конґресмен Вільям Брей з Індіяни, відомий діяч Кристофер Еммет та від поневолених націй д-р Джордж Дімітров і монсіньйор Іван Балькунас. У перших днях тижня, негайно після повороту посадника Роберта Вагнера з Парижу, передбачена офіціяльна церемонія в Ситі Гол. Церемонія відбудеться традиційно о год. 12-ій вполудне. Головну промову виголосить мейор Вагнер, а між іншими промовцями буде Йосип Лисогір, репрезентуючи Конференцію Американців Центрального і Східнього Европейського Походження та наш УККомітет. Також і в цій церемонії передбачена зорганізована участь багатьох національних груп, включно з українською, в національних костюмах та зі своїми національними прапорами.

Айзенгавер заявляє, що ЗДА бажають сильної Европи — рівного собі партнера

Ню Йорк. — Колюмбія Бродкестінґ Систем надавала за допомогою комунікаційного сателіта Телстар одногодинну телевізійну авдицію, в якій промовляли колишній президент Д. Д. Айзенгавер, колишній англійський прем'єр Антоні Іден (теперішній лорд Авон), провідник більшости в західньо-німецькому Бундестаґу д-р Гайнріх фон Брентано та Жан Монте — „батько" Европейського Спільного Ринку, який промовляв із Брюселю. Айзенгавер, заява якого, як і всіх інших, були зарекордована на тасьмі, — казав, що ЗДА бажають сильної Европи і не бажають над нею панувати, тільки хочуть, щоб вона була рівним із ними партнером. Телстар зловив тих названих осіб у Денвері, Колорадо, Лондоні, Брюсселі і Бонні. Айзенгавер заявив, що ЗДА бажають об'єднаної Европи, і це вони виявили, коли зорганізували Плян Маршалла який був згідний із доктриною Трумана, і роблять це і тепер, даючи військову допомогу европейським країнам. Сер Антоні Іден погоджувався вповні з Айзенгавером і казав, що здається, немає такого англійця, який говорив би про американське панування в Европі. Д-р Брентано сказав, що американська допомога вможливила відбудувати Европу. Цю авдицію надавали і в европейських країнах, за виїмком Франції.

Еквадорська армія при владі; президента прогнали за те, що забагато пив

Кіто, Еквадор. — 11-го липня армія усунула еквадорського президента 44-річного Карльоса Аросемену тому, що він забагато пив і занедбував свої урядові обов'язки. Безпосередньою причиною до того, що армія за допомогою сили прогнала з урядового палацу голову держави було те, що президент Аросемена увечері 10-го липня невідповідно поводився на бенкеті, на якому був і американський амбасадор Моріс М. Бернбавм та інші визначні гості які вшановували контрадмірала Вільфреда МекНіла — президента корабельної лінії Грейсі. Переворот відбувся таким способом, що військові з'єднання підійшли під палац президента разом із танковими відділами. Поважнішого спротиву не було, кілька стрілів розігнали демонстрантів, які зібралися були після того, як радіо повідомило про усунення президента. Демонстрували в обороні скиненого Аросемена ліві елементи, бо Аросемени ліві елементи, бо Аросемена був до Москви, а пізніше виявляв симпатії до Куби під Кастровим режимом. На чолі Еквадору стоїть тепер чотиричленна військова хунта, якою керує полковник. Республіка Еквадору має три мільйони мешканців, сусідує з Колюмбією, Перу і Пацифіком. Її обшир рівняється обширові стейту Колорадо (понад 100 000 кв. миль). Рільництво — головне зайняття мешканців: експорт бананів, кави і какао. Еквадор є самостійною республікою від 1830-го року Столиця Кіто має 200 000 мешканців. Найбільше місто Гвая-Квіл — 260 000 мешканців. Поведінка президента Аросемени викликала застереження і в конґресі був внесок на те, щоб його поставити під суд за те, що забагато п'є але та пропозиція дістала тільки 33 голоси, а 64 були проти. В 1962-му році група офіцерів домагалася, щоб Еквадор зірвав дипломатичні зв'язки з Кубою і Чехо - Словаччиною і щоб уряд вичистив свої кадри із симпатиків комунізму. Але президент не виконав цього домагання і назвав групу патріотичних старшин „змовниками".

● **Звільнені в квітні ц. р.**, з високих партійних становищ чехословацькі комуністи Кароль Бацілєк, Павель Давід і Бруно Келер одержали тепер у „рекомпензату" високі становища в парляменті ЧСР. Бацілєк і Давід стали членами Плянувальної і Бюджетової комісії і Келера призначено на члена впливової Індустріяльної комісії.

ПОМЕРЛА ОЛЕНА СТЕПАНІВНА

Львів. — В четвер 11-го липня цього року, померла на 69-му році життя відома українська діячка й учителька Олена Степанівна, записана в українській історії як хорунжа Українських Січових Стрільців і потім як чотар Української Галицької Армії. Народжена в українській священичій родині 1892-го року, була заміжня за д-ром Романом Дашкевичом і після визвольних змагань вчила історії й географії в українських середніх школах Львова. Була автором спогадів „Напередодні великих подій" довідника про Львів та багатьох інших праць.

Папа Павло VI прийняв У Танта і говорив з ним про справу кардинала Міндсенті

Ватикан. — В четвер 11 липня ц.р. Папа Павло VI прийняв на окремій приватній авдієнції генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта й обговорював з ним можливості переїзду кардинала Міндсенті до Риму із Будапешту, де цей кардинал перебуває від листопада 1956 року в американській амбасаді. У Тант мав говорити про цю ж справу із прем'єром комуністичної Угорщини Яношом Кадаром під час своїх недавніх відвідин у Будапешті. Про якісь конкретні висліди цих і тих розмов нічого досі не опубліковано. В зустрічі із журналістами, що відбулася після авдієнції в Папи Павла VI, У Тант заявив, що на форумі Об'єднаних Націй досі справи кардинала Міндсенті не дискутовано, але він, як генеральний секретар ОН, говорив про неї з Кадаром в інтересі світового миру. В розмові з У Тантом Папа Павло VI висловив своє признання для цілей і завдань Об'єднаних Націй і заявив, що він буде молитися за дальшу успішну діяльність цієї міжнародної організації. У Тант із свого боку, згадуючи енцикліку покійного Папи Івана XXIII про „Мир на землі", назвав її документом великої історичної ваги.

Конфлікт між Москвою і Пейпінґом загострюється, переговори все більше безвиглядні

Москва. — Після короткотривалої зустрічі представників центральних комітетів комуністичних партій Совєтського Союзу і Китаю, що відбулася в середу 10 липня, дальша, визначена на четвер 11 липня, зустріч не відбулася, і на засідання цього дня не прибули ні совєтські представники ні китайці. В поінформованих колах з'ясовують, що обидві сторони зайшли вже так далеко у взаємних обвинуваченнях, що тепер уся проблема в тому, щоб започатковані 5 липня переговори під якимсь претекстом перервати, зберігаючи хоч в дечому обличчя одних і других. Вигляди на полагоду чи хочби тільки вирівняння існуючих між цими двома комуністичними потугами розбіжностей тепер менші, як були перед переговорами. Обидві сторони заявляють, що тільки вони дають правильну інтерпретацію ленінської доктрини, зокрема ж китайці обстоюють, що тільки вони можуть називатися ленінцями, бо совєтське партійне керівництво відійшло цілком від ідей і настанов Леніна. Совєтські теоретики й ідеологи під проводом Суслова не мають великих можливостей заперечувати фактами ці комунокитайські твердження і тому між одними і другими триває безупинна сварка. Ніяких повідомлень про хід переговорів совєтські газети, ні радіо не подають, зате друкують на перших сторінках широкі звідомлення про відвідини очолюваної Кадаром угорської делеґації в СССР, про її зустрічі з Хрущовим і про її солідарність в ставленні до питань „єдности комуністичного руху", значить, до позицій Хрущова, що їх не хочуть визнати за правильні китайські комуністи.

Польський комуністичний режим перестерігає населення проти контактів з чужинцями

Варшава. — Заступник міністра закордонних справ комуністичної Польщі і водночас керівник польської „державної безпеки", значить, таємної поліції, Мєчислав Мочар перестерігав у своїй промові на останньому пленумі ЦК Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) Партії проти усякого роду „небезпечних контактів" із чужинцями. Ці його попередження надруковано в офіційному органі партії „Трибуна люду", як теж і інших часописах. Це перша цього роду офіційна комуністична енунціяція від часу приходу Гомулки до влади в 1956 році. У своїй акції, спрямованій на заборону будь-яких контактів з чужинцями, Польща йде —на думку газетних кореспондентів — за прикладом Совєтського Союзу, де в цьому напрямку розгорнено широку кампанію і де партійні чинники дошукуються шпигунів, аґентів і терористів в майже кожному із чужоземців, що прибуває до СССР, і пробує ввійти хоч би в товариський контакт із совєтськими громадянами.

● **81-літній президент** комуністичної партії Великої Британії Вільям Галлакер одержав американську візу для в'їзду до ЗДА з метою відвідин його сестри, що живе в Шикаґо. Це перша американська віза уділена якомусь із британських комуністів протягом останніх десяти років.

ПІСЛЯ СМІЛИВОЇ ВТЕЧІ НА ЗАХІД

Польський летун Ришард Обач із своєю жінкою і синами в Західньому Берліні, куди він прибув своїм вишкільним літаком із місцевости Надареце біля Познаня в Польщі, перелітаючи через цілу Східню Німеччину.

ЗАХІД НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПАКТ НЕАҐРЕСІЇ, ЯК ПЕРЕДУМОВУ АТОМОВОГО РОЗЗБРОЄННЯ

Лондон. — Аналізуючи можливості досягнення порозуміння з Совєтами в справі заборони атомових спроб, що мало б бути головним завданням призначеної на 15 липня ц.р. у Москві конференції представників трьох великодержав — ЗДА, Британії і Совєтського Союзу, американські і британські урядові кола заявляються рішуче проти пов'язування справи атомового роззброєння із вимогою Хрущова, щоб водночас із цим був підписаний договір ненападу між Сходом і Заходом, чи точніше, між НАТО і державами Варшавського Пакту. Ці ж офіційні кола переконані, що якщо Москва буде настоювати на таких вимогах, то переговори в справі заборони атомових спроб не дадуть ніякого висліду. У зв'язку із цим підкреслюють, що десиґновані на московську конференцію представники ЗДА і Великої Британії одержали повновласть переговорювати виключно про справи зв'язані з атомовим роззброєнням і не матимуть компетенцій переговорювати в справі таких чи інших совєтських пропозицій. Згідно з одержаними в Лондоні інформаціями, про таке саме становище Заходу поінформував у порозумінні з американським урядом совєтського амбасадора А. Солдатова британський прем'єр Гаролд Мекміллен під час зустрічі, що відбулася в четвер 11 червня ц.р. В розмові з Мекмілленом А. Солдатов мав повторити ще раз вимогу, висловлену Хрущовим в час його останнього перебування у Східньому Берліні, щоб разом з підписанням договору про заборону атомових випробувань або зараз після того був зроблений дальший крок для відпруження міжнародних взаємин, а саме підписання договору про неаґресію між Сходом і Заходом. В тому ж самому напрямку виступив заступник Хрущова на становищі прем'єра Анастас Мікоян на прийнятті в американській амбасаді у Москві 4 липня, заявляючи, що обидві справи тісно пов'язані із собою і тому мусять бути разом вирішені. Америку репрезентуватиме під час московських переговорів державний підсекретар для політичних справ і спеціяльний представник ЗДА Аверелл Гарриман разом із цілим штабом політичних і наукових експертів. Репрезентантом Великої Британії буде лорд Гайлсгем. Обидва вони, ще перед своїм виїздом до Москви, відбудуть у Лондоні довшу консультативну конференцію з прем'єром Мекмілленом й іншими членами його уряду для устійнення спільної тактики під час переговорів у Москві. Ні Гарриман, ні Гайлсгем не матимуть можливости переговорювати з Совєтами в справі пакту неаґресії, бо цією справою можуть займатися і її вирішувати виключно члени держав НАТО і передусім рада цього останнього Союзу, що об'єднує 15 держав. Дві із цих держав — Західня Німеччина і Франція заявили вже заздалегідь, що вони взагалі не беруть до уваги можливости підписання пропонованого Хрущовим пакту неаґресії між Сходом і Заходом, бо підписання такого пакту було б автоматичним визнанням комуністичної Східньої Німеччини, як рівнорядного і повноправного партнера у міжнародних взаєминах. В загальному, в політичних колах думають, що Хрущов, висуваючи вимогу пакту неаґресії, буде пробувати використати цю справу для совєтських пропаґандивних цілей. Тому теж великих надій на успіх московських переговорів не покладають. Совєтський уряд досі ще не назвав свого представника на московську конференцію в справах атомового роззброєння. Сподіваються, що ним буде Вал. Зорін, відомий зі своєї впертости і неуступливости з різних форумів ОН. Від'їжджаючи до Лондону, Гарриман заявив, що якщо переговори закінчаться невдачею, то відповідальність за це нестиме Москва.

Провідний совєтський шпигун „вибрав волю" і розконспіровує совєтську шпигунську сітку на Заході

Лондон. — Згідно із одержаними тут пресою інформаціями, на терені Великої Британії перебуває високопоставлений офіцер шпигунської служби, який, розчарувавшися в комунізмі і в совєтському ладі, втік недавно на Захід. Протягом останніх тижнів цей шпигун був переслухуваний у Вашинґтоні урядовцями Центральної Розвідчої Аґенції і тепер його передано до диспозиції британської розвідки. У своїх зізнаннях цей офіцер совєтської розвідки, прізвища якого не подають покищо з конспіративних мотивів, розкрив багато таємниць совєтського шпигунства, виявляючи комуністичну сітку на Заході і називаючи окремих шпигунів не тільки совєтського походження, але й громадян західніх держав. Його вважають одним із найважливіших втікачів із СССР у повоєнних роках і тримають під сильною охороною, побоюючись, щоб його не вбили совєтські аґенти, які вже за ним шукають. Зголосився до американської розвідки цей шпигун після процесу Олега Пеньковського у Москві, який своїми зізнаннями скомпромітував багато совєтських аґентів за кордоном, у висліді чого їх відкликано. Із втечею на Захід цього совєтського шпигуна пов'язують розкриття останніх шпигунських афер на Заході, зокрема справу шведського полковника Стіґа Веннерсторма й аферу чотирьох совєтських шпигунів ув'язнених недавно у ЗДА.

У СВІТІ

● **Населення японської столиці Токіо**, найбільшого міста в цьому світі, нараховувало на 1 червня ц. р., згідно з офіційною статистикою, 10 393 667 осіб.

● **Ґватемальський уряд** подав до відома, що урядові війська розгромили банду повстанців, яка оперувала в північній провінції Ізабал і вбили 22 членів цієї банди.

● **Процес проти видатного лондонського лікаря д-ра Стефана Ворда**, замішаного в шпигунсько - сексуальну аферу колишнього британського міністра оборони Профюмо, що мав початися 15-го липня, відкладено до 22-го липня. Ворда обвинувачують в сімох різних порушеннях закону, між іншим в тому, що він користав із проституційних заробітків Крістіни Кілер.

● **Боннський уряд** дав свій дозвіл на участь Західньої Німеччини в двох европейських ракетних і космічних проєктах. Їх реалізація триватиме вісім років і які коштуватимуть 500 мільйонів долярів.

● **Американська часописна ґільдія** звернулася до президента Кеннеді з резолюцією, щоб уряд ЗДА добився від південнов'єтнамського режиму гарантії особистої безпеки репортерів, які виконують свою репортерську службу в Південному В'єтнамі. Приводом до цього звернення був факт побиття і шикан у відношенні до американських кореспондентів, які збирали матеріяли для своїх газетних звідомлень під час буддистської релігійної церемонії в Сайгоні.

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders виставляти на: "Svoboda"

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Великий Тиждень

В неділю, 14-го липня 1963-го року, почнеться в Америці вже п'ятий з черги Тиждень Поневолених Націй. Проголосив його президент Джан Ф. Кеннеді, згідно з ухвалою обидвох палат Конгресу З'єдинених Держав Америки, Сенату і Палати Репрезентантів, з 1959-го року, в якій прохається Президента проголошувати такі Тижні кожного року аж до того часу, як усі народи світу матимуть свою державну незалежність та національну волю.

Майже кожний із 52 тижнів в році має в Америці, якщо не в цілій, то в якійсь її частині — стейті, повіті чи місті — своє окреме призначення, між яких є багато направду добрих і великих ідей. Але з них усіх найбільшим і направду Великим Тижнем можна і треба вважати Тиждень Поневолених Націй. Велич цього Тижня в багатьох аспектах і на деякі з них варто звернути окрему увагу.

Тиждень Поневолених Націй є переконливим доказом, що великі ідеали американської нації та „праведний закон Вашингтона" не є мертвими, мумійними вартостями, але живою силою. Цей Тиждень це наче поширений на весь світ найшляхетніший клич із американського символу — Статуї Свободи: „Прийдіть до мене, всі гнані і переслідувані . . ." Не може того дослівно сказати Америка сьогодні мільйонам поневолених, але вона може їм сказати: „Уповайте на мене, всі гнані і переслідувані . . ."

Дальша вартість цього Великого Тижня в тому, що він є офіційно встановлений і проголошуваним спеціяльним тижнем усього американського народу. До проклямації і заклику Президента придучуються додатковими проклямаціями і закликами губернатори поодиноких стейтів та посадники поодиноких міст.

Так проголошуваний і відзначуваний Тиждень Поневолених Націй має величезну вартість і значення як для тих поневолених націй, до яких він відноситься, так і для самого американського народу. Їх підкреслює президент Кеннеді в своїй цьогорічній проклямації, закликаючи американський нарід відзначити його відповідними церемоніями знову заманіфестувати свою віданість „зобов'язуючому принципові національного самовизначення і людської волі".

Не менша вартість і значення цього Тижня в тому, що він є постійною і багатомовною пригадкою поневолювачам - тиранам, що їхні жертви не залишені ні на призволяще та що наймогутніша в світі американська нація пам'ятає про них і пам'ятатиме до „того дня, коли всі народи світу будуть вільні і незалежні". Безсила лють і гнів, що їх щорічно викликає в Москві проголошення цього Тижня з Вашингтону, тільки підкреслює його вартість та значення в цьому відношенні.

Міркування на цю тему можна б продовжувати, але й сказаного вистачає, щоб усвідомити собі велич цього без сумніву історичного Тижня Поневолених Націй. Для нас, українців, цей Тиждень тим більший, що він зродився з української душі й думки, бо — як відомо — його ідейним „батьком" був голова Українського Конґресового Комітету і тепер також голова Крайового Комітету Поневолених Націй, проф. Лев Добрянський.

Усе це дає нам не тільки велике задоволення, але й накладає на нас рівночасно обов'язки дбати, щоб цей Тиждень був у місцевостях нашого побуту якнайбільш величаво відзначуваний та щоб цим, як і нашою щоденною працею і поведінкою максимально причинитися до того, щоб ідеали цього Тижня були здійснені, щоб усі народи світу, між ними і наша безталанна батьківщина - Україна, були вільні і незалежні.

Українська історія і УРЕ

Вже понад чотири десятиріччя совєтські комісари від науки і вишколені ними у проводженні імперської і єдинонеділимчої лінії і партійних директив совєтські історики докладають усіх зусиль, щоб докорінно переробити усю українську історію, викреслюючи з неї усі славні і геройчні сторінки боротьби українського народу за своє самовизначення і державну незалежність, фальшуючи не тільки факти й події, але й навіть біографії видатних українських постатей.

Характеристичним прикладом й ілюстрацією суцільного, досконового пофальшування української історії можуть бути історичні гасла у публікованій тепер Академією наук Української ССР т. зв. „Радянській Українській Енциклопедії".

В одинадцятому томі цієї „Енциклопедії" вміщено деякі гасла, що стосуються української історії і зокрема таких її подій чи періодів, як виступ Мазепи за звільнення України з-під московського поневолення, що закінчився поразкою під Полтавою, українські визвольні змагання 1917 - 1920 років, Спілка Визволення України й ін. Якщо йде про гетьмана Мазепу, то в гаслі про Полтавську битву він представлений, як зрадник народу і сама ж Полтавська битва насвітлена, як велика перемога не тільки російського, але й українського народу. Всупереч усім фактам в цьому гаслі твердиться, що проти Карла XII і Мазепи „піднявся весь український народ" і що Мазепа хотів „віддати українські землі під владу польських і шведських феодалів". За те позитивно, як „імператор всеросійський", представлений в УРЕ московський цар Петро I, той, що за словами Шевченка „розпинав Україну". В гаслі УРЕ Петро I прославляється за те, що він очолював російські війська в Полтавській битві, що . . . „звільнив Україну від загрози польського і шведського панування".

Українські визвольні змагання 1917-1920 років представлені в цьому томі УРЕ під гаслом „Петлюрівщина", як „контрреволюційний буржуазно - націоналістичний рух", основною базою якої були, мовляв, тільки „українська міська буржуазія" і „куркульство". Не зважаючи на те, що в цьому руху відіграли видатну і вирішальну ролю тодішні українські соціялістичні партії, які щиро і переконано боролися за звільнення українських працюючих мас з-під влади московських і польських капіталістів та поміщиків, в гаслі УРЕ вони представлені, як ті, що хотіли забезпечити собі „монопольне право на експлуатацію трудящих" і встановити знову . . . диктатуру капіталістів і поміщиків. Кожне речення в цьому „енциклопедичному" гаслі базоване на брехні, на перекрученні, які свого вершка досягають у твердженні, що Симона Петлюру вбив 1926-го руху „єврейський буржуазний націоналіст Шварцбард", хоч усьому світові відомо, що цей вбивник був совєтським аґентом і виконав тільки доручення своїх кремлівських наказодавців. Такими ж брехнями і перекрученнями перетикане і ціле гасло про „Процес Спілки Визволення України", в якому такі видатні і заслужені українські діячі і патріоти, як Сергій Єфремов, В. Чехівський, А. Ніковський представлені як члени „петлюрівських банд", злочинці, терористи.

Такою пофальшованою і викривленою „українською історією" годує безталанних читачів на Україні видавана „Академією наук" цієї УССР енциклопедія. До такого фальшування й безглуздя в представлюванні історії України не доходили навіть російські чорносотенні чи польські шовіністичні дослідники й історики. До перфекції довела це фальшування совєтська влада, що окупувавши Україну збройно намагається знищити її духово, позбавляючи українців їхньої історії, правдивого знання про славу й велич історичних постатей і подій України.

Проф. д-р Ю. Шумовський

НАУРАНСЬКА ТРАГЕДІЯ

На Тихому Океані, на самому рівнику, знаходиться малесенький острів Науру. На невідщастя, він знаходиться у віддалеглості 2 215 миль від Австралії і та в такому місці океану, що навіть ті паропляви, які звичайно курсують своїми шляхами, рідко коли заходять до його порту. Геологічна структура острова зробила його бідним в урожайний ґрунт, в рослинність та тваринність, тому, цей острів ніколи не був цікавим для заселення його колонізаторам. На острові Науру з давніх часів живе старовинне плем'я місцевого походження. Але ось 60 років тому, геологи відкрили на ньому багаті поклади фосфату і Британська Фосфатна Компанія зараз же розпочала експлуатацію цих багатств і за цей час, себто за 60 років, вивезено компанією з острова понад 30 000 000 тони фосфату.

Сьогодні на цьому острові живе 2 851 особа з місцевого населення, яке опинилось в сучасній хвилині через природні і економічні умовини в дуже тяжкому і загрозливому їх життю положенні.

В природнім відношенні, острів Науру все більше і більше підупадає і біднє в урожайний ґрунт. Джерела питної та прісної води, що колись були на острові, тепер вже цілком висохли і зникли. Штучні збірники дощової води, чи то державні, чи приватні, не можуть задоволити потреб місцевого населення. Часті посухи знищують рослинність, а дощові опади не наповняють резерватів. Крім того, дощева і питна вода змішується з солоною, що просочується з ґрунту і стає дуже неприємна і безумовно шкідлива для людини. Рівнож і фосфатна курява-порох, що наповнює все повітря, осідає на воду, на рослинність, овочі і на самих людей, що рівнож дуже шкідливо і отруйно ділає на кожен живий організм. Таким чином життя місцевого населення на острові Науру стає все далі й далі неможливим. Найбільш необхідний продукт — питну воду, Британська Фосфатна Компанія привозить на острів Науру з Австралії чи Нової Зеландії по 60 000 тонн річно і роздає її безкоштовно своїм службовцям та робітникам по 15 ґальонів на особу. Решта населення купує воду в компанії по 5 шилінґів за 1 000 ґальонів.

Недавно уряд протекторату острова делегував на острів Науру санітарну комісію, яка сконстатувала цей жахливий стан життя мешканців острова. Також виявилося, що й покладів самого фосфату залишилось ще лише на 30 років експлуатації. Хоч місцеве населення дуже мізерно заробляє при добуванні фосфатів, але все ж такі цей мінімальний заробіток для них був і є базою існування і, можливо, що в недалекому часі припинення експлуатації фосфату для місцевого населення буде вироком смерти.

В політичнім відношенню, місцеві люди теж дуже обмежені. Якщо й беруть вони участь в адміністративно - політичнім життю острова, то виповняють вони лише другорядну ролю і займають найнижчі посади. В культурноосвітній галузі місцеве населення знаходиться на дуже низькому ступені, а діти їх до цієї пори ще вчились окремо й ізольовано від дітей білих, і саме навчання виглядало дуже мізерно.

Організація Об'єднаних Націй, довідавшись про такий жалюгідний стан на острові Науру, звернула на це поважно увагу. Спеціяльний комітет ОН, постановив негайно прийти на поміч трагічному положенню „науранців" і, у співпраці з місцевим комітетом острова, постановив негайно переселити місцеве населення острова Науру на один з островів біля Австралії т. зв. „Куртіс", який Австралія сама запропонувала для переселенців. Крім того постановлено: 1) Негайно дати повну незалежність, свободу науранському народові і щоб від тепер поставлений тимчасово адміністратор острова вже не мав тих абсолютних і рішаючих прав, які він мав раніше, і щоб рішаючий голос в управлінню островом в політичних, адміністративних та законодавчих справах мав Місцевий Національний Комітет острова Науру. 2) Щоб у будуччині, на відповідальні місця в політиці, адміністрації, в суді і т. п. призначались люди місцевого походження. 3) В економічнім відношенню постановлено, щоб експорт фосфатів був побільшений, щоб Британська Фосфатна Компанія виплатила відповідний процент із своїх минулих заробітків місцевому населенню, а також і в будуччині регулярно компанія ця виплачувала населенню Науру певний відсоток від експлуатованого фосфату. 4) В соціяльним відношенні постановлено скоротити робочий день з 44 до 40 годин. 5) Щоб у всіх школах діти місцевого населення навчались разом з дітьми білих.

Що торкається самого переселення мешканців острова Науру, то воно мусить бути відповідно підготоване урядом і проводитись поступово групами.

Як Комітет ОН, так і місцевий Комітет острова Науру, створили спеціяльну комісію, яка відвідала призначений до переселення науранців острів Куртіс і детально його обслідувала та признала цей острів за найкраще місце для цієї цілі.

Будуча нова батьківщина науранців, острів Куртіс в 20 разів більша ніж острів Науру та знаходиться біля самої Австралії. Острів Куртіс є багатий у фльору і фавну, багатий в урожайний ґрунт, вигідний для хлібороба, садівництва, скотарства і рибальства. На цьому острові має бути запевнена незалежність і свобода науранському народові. Для них буде створена відповідна форма правління, уряд і адміністрація. Науранці на цьому острові стануть незабаром повноправними та незалежними господарями. Вони зможуть спокійно і свобідно плекати свої традиції, звичаї, побут і культурно розвиватись. Кожен науранець отримає тут власний дім і працю. Буде збудоване для них ціле місто з урядами, парками, приватними помешканнями, склепами тощо.

Отримавши ще до цього відповідний процент від прибутків за минулу експлуатацію фосфатів Британською Компанією, переселенці з Науру зможуть спокійно і щасливо зажити у своїй новій батьківщині, затримуючи притім на вічність і власність свою стару оселю — острів Науру, під постійною опікою Об'єднаних Націй.

Вся вище згадана справа острова Науру, досить довго тягнулась на різних сесіях та дебатах в ОН і головним чином делегати комуністичного блоку, на чолі із совєтським делегатом П. Брикіним, були найпалкішими оборонцями „покривджених" науранців, та суворими критиками і напасниками на британський уряд протекторату.

Було приємно слухати, що у світі є такі люди, що дбають про долю скривджених і стоять в їх обороні. Але — не було, на жаль, ні одного представника на цих сесіях ОН, який також в ім'я гуманности і справедливости сміливо запитав би представника СССР про стан і життя поневолених народів Совєтським Союзом. Совєтський Союз „розпинаючись" на міжнародньому форумі за економічні і матеріяльні блага науранців, у себе і на території окупованих земель України, Білорусії, Латвії, Литви, Козакії, Кавказу та інших — запровадив силою колхози, зруйнував приватну господарку, зробив людей рабами.

Чи може хоч будь-яка комісія з ОН чи з вільного світу поїхати на Україну, Білорусь чи іншу підсовєтську „республіку" і перебалакати свобідно з селянами, робітниками, інтелігентом та запитати їх, — чого вони бажають, чого їм бракує, якого державного устрою і життя вони собі бажають? Ані комісія, ані одинока приватна людина з вільного світу не має доступу до людей на території України і інших поневолених Москвою народів. Ніхто навіть в ОН чомусь не вважає за відповідне офіційно заступитись за кривди поневолених народів СССР, бо совєтська делегація зараз же кричить, що це є „втручання у внутрішні справи СССР".

Тимто, передбачений кінець науранської трагедії тільки підкреслює трагедію українську, білоруську та всіх тих народів, що перебувають у совєтській народовбивчій тюрмі. Але кінець науранської трагедії дає рівночасно надію, що раніше чи пізніше закінчаться і всі інші трагедії неволі, в цьому і трагедія України.

Іван Тесля

ЗАСЛУЖЕНИЙ ПАМ'ЯТНИК

В статті п. з. „Пам'ятник в Гмінді" (Свобода ч. 101 від 29-го травня 1963-го року) п. Теодор Данилів уже вдруге повідомляє читачів про праці над будовою пам'ятника для вшанування пам'яті 12 000 українців, що в часі першої світової війни впали жертвою голоду і хвороб у таборі для українських виселенців у Гмінді, Австрія. Добігає пів сотні літ, як осінню 1914-го року в таборі коло містечка Гмінд (на пограниччі Австрії і Чехо - Словаччини, яких 150 км. на північний захід від Відня) приміщено перших воєнних виселенців з Галичини і Буковини. З розвитком воєнних дій, зокрема під час затяжної позиційної війни в 1915 - 1917 роках, число виселенців зростало в міру того, як військова влада усувала цивільну людність з прифронтової смуги. Звичайно усіх здібних до військової служби мужчин забирано в армію, а жінок з дітьми та старших віком виселювано і приміщувано в таборах, розкинених в задніх областях австрійської імперії, головно в Долішній Австрії, Чехії і Моравії. Весною 1916-го року число мешканців табору Гмінд переросло 50 000. Табір, відгороджений від світу високою й широкою огорожею з колючих дротів, з густо розставленою сторожею, не різнився від ганебної пам'яті німецьких „концентраків" з часів другої світової війни. З хвилиною переходу таборової брами виселенець був цілковито позбавлений особистої свободи і зданий на ласку й неласку таборової управи, в практиці наставників окремих бараків т. з. „ціммер комендантів", які зачасто надуживали своєї влади і виявляли своє „капральство". Та, не зважаючи на „ціммеркомендантів" і ще гірші за них рої блощиць, табуни щурів і мишей, мешканеві відносини були ще сяк - так можливі. Далеко гірше було з прохарчуванням. Катастрофальний брак живности, що давався прикро відчути у цілій Австрії, зокрема в містах, був десятикратно збільшений у таборах. Цілковитий брак молока і молочних продуктів, дуже обмежена кількість і якість інших харчових засобів, зокрема хліба, мали жахливі наслідки на здоровний стан таборовиків. Гинули передусім малі діти і старші віком особи, гинула й молодь. Жертвенна праця українських лікарів, між якими треба відзначити світлу постать д-р Софії Окуневської - Морачевської й ін., не приносила бажаних успіхів у боротьбі з хворобами, головно чахоткою, що опановувала шкільну дітвору і молодь. Денне число смертей зростало від 15 до 35 і більше, головно в зимовій порі кожного року. Влітку деяке число старших дівчат і бездітних жінок могли найти працю в сільському господарстві. Докладне число похованих на таборовому цвинтарищі не було знане. Оцінкові цифри вагалися в межах 18 і 26 тисяч. Чи і що зробила українська парляментарна репрезентація, щоб облегшити долю жінок, дітей і старих батьків тих, що гинули на фронтах в обороні австрійської імперії, не знаю.

В кожному випадку небагато, коли зважити, що родини, яким пощастило попасти до неукраїнських таборів, мали багато кращі життьові умовини і не мали великих людських втрат. Впродовж цілого чотирорічного періоду життя в таборі дещо короткотривала поправа харчових умов зазначилася після відвідин табору й інтервенції у віденському уряді Митрополита Сл. Б. Митрополита Андрея влітку 1917-го року, після його звільнення з сибірського заслання, а вдруге — весною 1918-го року, коли зачали відсилати виселенців домів і коли бодай частина висівок привезеної з України пшениці попала й до українських таборів.

Трудно описати радість, з якою мешканці табору приняли вістку про можливість скорого повороту на рідну землю, і ті глибокі душевні зворушення поворотців, коли груддю припадали до рідних руїн, цілували рідну землицю, дякували Богу, що дозволив їм вернутися і просили помочі в праці над відбудовою господарств. Тут дійсно „радість із сумом обнялась". В багатьох родинах забракло тих рідних, з якими вони покидали рідне гніздо. Одні залишилися на вічний спочинок в боротьбі за чужу справу, а ще інші не давали про себе вістки. Щораз частіше з України линули думки на чу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„Марічка" з „Рушничком"

Відбувався з'їзд чи по-нашому конвенція однієї з заслужених політично-громадських організацій. На порядку дня була дискусія над звітами керівних органів організації, яка-то дискусія зразу прибрала політичний характер. Може навіть більше політичний чим громадський... Один по одному виступали пп. делеґати і гостро, безкомпромісово засуджували тих земляків-емігрантів, що мали, на думку делеґатів, опортуністичний підхід до справ так званої „культурної виміни".

Отже посипалась амуніція важкого калібру на „танцювальні ансамблі" і солістів з Києва, типу Дмитра Гнатюка, на Довженка, Малишка, Майбороду та інших підсовєтських літераторів і музик, а передусім — на крайові рекорди-пластинки, на всі оті „Рушнички", „Марічки", „Київські вальси" та інші українські романси...

— Як Одисей затикав колись вуха воском, щоб не чути зваблнвого співу зрадливих Сирен, — говорив один пан маґістер, що скінчив клясичну гімназію, — так і ми, друзі, мусимо бути глухі, тобто відпорні психічно й ідеологічно на всі оті чаклунсько-рушничкові мелодії, які наспівує нам ворог з одною метою: щоб нас розкласти, обеззброїти, зламати політичний хребет еміграції!

Заля загриміла оплесками! В такому дусі промовляли й інші делеґати, хоч може не таким високим стилем та без цитат із грецької мітології.

Увечері, як і годиться і як того вимагає з'їздова традиція, відбувся бенкет з концертовою програмою. Приємна, дружня атмосфера, столи застелені білими скатертями, на столах квіти, ядіво і питво, пані у вишиваних блюзочках чемно обслуговували гостей. Вже після першого тосту на залі запанував чудовий настрій, що його не здолали попсувати ані довгі промови ані короткі привіти, що тягнулись довго-довго, у нескінченість...

Врешті таки змолотили офіційну частину з'їзду і на сцену вийшли всіми знані та всіми люблені подруги-співачки і заспівали... Ой, Господи, як заспівали! Мов на золотих флоярах заграли!.. А що заспівали?.. Розуміється: „Рушничок", „Марічку", „Білу хустину", „Київський вальс" та інші популярні співаночки з під'яремно-крайового „репертуару...

Вже після першої пісні зірвалася хуртовина оплесків! А потім, по кожній точці програми, ентузіязмові і захопленню слухачів не було меж та кінця. Аплодували, не шкодуючи долонь, і самі достойні лідери, і запрошені гості, і ці ж панове-делеґати, які ще вдень, під час дискусії, так п л а м е н н о засуджували й ганьбили вище згадані „Марічки з рушничками"...

А чи знавець мітології, пан маґістер, мав позатикані вуха воском — не бачив, не знаю. Знаю, натомість, що він досить частенько відтикав пляшки з усякою кока-колою.

Ікер.

Антін Рудницький

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

(* 20-го лютого 1888 р. — † 9-го червня 1963 р.)

(2)

В великій, циклічній формі сонати, в якій структура формальної будови може й важливіша від самої тематики — він втрачав особливу в переведенні, так би мовити, тверду основу творчої інвенції, яка, однак, в пізнішій, повільній частині твору й її пісенній формі знову палала чистотою його ніжної лірики й давала доказ його непересічного таланту. Коли творчу інвенцію мусіла заступити композиторська техніка, в переходах між закінченням одної мелодійної фрази, чи одного мелодійного періоду, і початком другого, — як наприклад в інтермедіях фортепіянових партій його обрібок народних пісень для голосу з фортепіяном тощо — музика Барвінського не була такою переконливою, як в згаданій чисто-ліричній мелодиці.

Використовуючи в низці своїх інструментальних творів — оркестрових, камерних і фортепіянових — народну тематику, особливо сумовитого, меляхолійного характеру, Барвінський зумів створити перші в українській музичній літературі зразки того роду в інструментальній музиці: зразки, які стали вихідною точкою для цілої пізнішої генерації західньоукраїнських композиторів.

Василь Барвінський був першим, що в обрібках народних пісень для голосу з фортепіяном застосував принцип т. зв. перекомпонованої фортепіянової партії, оформлюючи кожен рядок пісні інакше, по-новому. Також був він першим, що фортепіянові партії обрібок народних пісень творив не тільки як рівнорядні з партією голосу, але і як зовсім самостійні.

До речі, власне в двох піснях з оркестрою — оригінальних, не-народного характеру — „Ноктюрні" і „Сонеті", замовлених Комітетом великих Франківських святкувань в 1936 р., до слів Франка та виконаних тоді уперше — Барвінський піднявся до вершків своєї творчої інвенції, шляхетности виразу, глибини експресії.

Значення Барвінського в історії розвитку української музики величезне не тільки тому, що він в рішучий спосіб повернув західньоукраїнську музику на новий шлях, не тільки з огляду на високу мистецьку вартість й якість його творів, з яких багато були першими цього роду в нашій літературі, але й з огляду на його безпосередній вплив на цілу ґенерацію західньоукраїнських композиторів і піяністів, з яких усі, без винятку, були або безпосередніми учнями Барвінського — як З. Лисько, М. Колесса, Ст. Туркевич-Лукіянович, Р. Савицький, Д. Каранович, Б. Пюрко та автор цих рядків — або були з ним в постійнім особистім контакті, як товариші праці та приятелі, що теж не могло не відбитися на їх творчості чи діяльності, як у випадку Людкевича та Н. Нижанківського. Також і музично-публіцистична д і я л ь н ість Барвінського як музичного рецензента „Нового Часу" й автора оглядів української музики, статтей і дописів на музичні теми, мала чималий вплив на формування довоєнного українського музичного життя Львова зокрема, а Західньої України взагалі.

***

Моє знайомство з Барвінським почалося ще 1917-го року, після того, як мій професор в львівській Консерваторії, Вілем Курц, сказав мені, й одночасно своєму другому ученикові, пізніше знаменитому піяністові Артурові Германові (вбитому німцями під час останньої війни) — „ви повинні вчитися гармонії у Барвінського". Така порада Курца була для нас безапеляційним наказом, тому ми негайно зголосилися до Барвінського, прохаючи його приняти нас на приватні лекції гармонії (не дивлячися на те, що гармонію вчили в Консерваторії, як обов'язковий предмет).

Ці лекції (на які, до речі, після Листопадового зриву, я не раз ходив буквально під кулями, під час обстрілу Цитаделі, недалеко якої мені треба було йти до помешкання Барвінського) були початком постійного тісного зв'язку з Барвінським, що його не перервав ані мій виїзд на дальші кількалітні музичні студії до Берліну, ані пізніше, в 1927-му році, на диригентську й педагогічну працю до Харкова й Києва. Навпаки, ці виїзди немов би затіснювали сердечне відношення між нами, тому, що Барвінський завжди незвичайно цікавився всіми новинками, які я привозив і з Берліну (з яким він не мав ніякого зв'язку, тому, що я був одиноким, що туди виїхав — всі інші його учні виїжджали до Праги, або Відня), і, особливо, з України. Коли в роках „українізації", його, разом з його приятелем, віольончелістом Богданом Бережницьким з Відня, запрошено в 1929 році приїхати до Харкова й Києва з авторськими концертами, тоді, очевидно, ми разом проводили весь спільно-вільний час. Барвінський був просто захоплений знайомством і зустрічами з композиторами-побратимами Ревуцьким, Косенком, Лятошинським і ін., про яких він стільки читав і чув. З одиноким тільки Козицьким він познайомився раніше, перед двома роками, у Львові, куди Козицький приїхав підписати зі мною контракт на працю в Державній Столичній Опері та в Харківському Державному Музичному Інституті. Спільна світлина з цієї зустрічі, з Барвінським, Козицьким, Людкевичом і Бережницьким, який власне тоді був у Львові, зберігається у мене й досі.

Ми різнилися з Барвінським в поглядах на проблеми творчости майже від перших днів знайомства — від тоді, коли я приніс йому свої перші композиції і він, переглянувши їх, здивовано сказав, „Ви зачинаєте в ґ-моль, а кінчаєте в а-дур... Як це можна?! А я в молодечім запалі, відповів також запитом: „ А чому ні?!.

Перейнятий б у н тівничим духом спротиву проти деяких „непорушних" традицій в нашій українській музиці, недоторкальність яких мені була вже тоді так само незрозумілою, як вона є й досі, я вів з Барвінським безконечні дискусії на цю тему. А коли під час і після моїх студій в Берліні, тоді головному середовищі музичного т. зв. новаторства, яким я захоплювався, мій музичний світогляд, особливо під впливом Бусоні і його навчань, почав поширюватися на загальні питання творчости й музики взагалі, тоді відповідно мінялася й поширювалася тематика наших дискусій з Барвінським. Та, не дивлячися на всі розбіжності й різниці поглядів, наші щиросердечні взаємини ніколи не мінялися. Він був частим гостем в моїм домі, в якому м. ін. ми спільно з Людкевичом і Нижанківським вели розмови в справі заснування Союзу „Українських

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАСЛУЖЕНИЙ ПАМ'ЯТНИК

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

живу до могил, що схоронили рідні дорогі особи. Тож від самих початків вшанування пам'яті покійних було завжди актуальне. Тільки великі події, що заіснували після розвалу Австрії, зокрема важка боротьба проти польських та московських орд відсунула справу будови пам'ятника в Гмінді на дальший плян. Не вдалося зреалізувати того діла і в повоєнному часі навіть тоді, коли прийшла вістка про переміну велетенського кладовища в Гмінді на міський парк, хоч безпосередньо заінтересована група українського громадянства, зокрема Т-во Охорони Воєнних Могил і Гурток Гміндійців, вважали побудову каплиці чи іншого відповідного пам'ятника за справу національного престижу. Щойно після майже пів сторіччя українська громада в Австрії цю справу наново зактуалізувала і її успішно реалізує.

Українській громаді в Австрії належиться повне признання, що не зважаючи на матеріяльні труднощі піднялася діла, якого не могла зреалізувати ціла наша спільнота Галичини і Буковини в довоєнних роках. Що більше, українці в Австрії потрапили заінтересувати цією справою австрійські урядові чинники, втягнути їх до зорганізованого Комітету і намовити їх до покриття половини коштів будови пам'ятника. На окреме признання заслуговує наш відомий скульптор Григорій Крук, який безплатно зладив проєкт пам'ятника і піднявся його будови. Мабуть не треба ще раз підкреслювати, що пам'ятник у Гмінді є загальнонаціонального значення і як такий заслуговує на фінансову піддержку цілого українського громадянства.

Представлений вгорі загальний образ життьових умов таборового життя був би не повний, якщо б промовчати дуже високо розвинену працю в культурній ділянці. Під проводом досить численної інтелігенції зразково працювали читальні, театральні гуртки, хори, оркестри, руханкові й легкоатлетичні товариства, дошкільні, загально - вишкільні й професійні курси і ін. З усіх цих установ на першому місці завжди стояла школа. Народні школи й гімназія були приміщені в модерних будинках й добре засоблені научним приладдям. Лиш відчувався сильно брак підручників, що його по мистецьки рівноважили старанно опрацьовані лекції учителів. Праця учителя не обмежувалася тільки до шкільного навчання. Перш усього учитель був виховником і приятелем молоді. Тісний зв'язок між учителями й молоддю залишився на довгі роки й сердешні почування до багатьох з них, як: проф. Корнило Заклинський, о. д-р Микола Конрад, проф. Омелян Бачинський, проф. Клим Чичка, проф. Юліян Міськевич та інші задержалися живими на ціле життя і їхні батьківські ради й виховні науки створили в душі молодої людини невичерпний скарб, що для не одного з них був найсильнішою піддержкою в трудних моментах особистого чи загально - національного життя. Тому поруч із гранітним пам'ятником для вшанування пам'яті наших дорогих Покійників повинен стати пам'ятник духового характеру у формі пам'ятної книги, що містила б історичні спомини і була б частиною сплачення довгу вдячности зглядом Тих, що своєю жертвенною працею в кошмарних умовинах таборового життя не дали молоді занидіти, кріпили її духа і вказували шлях до високих ідеалів. Автор цієї статейки буде дуже вдячний, якщо особи зацікавлені призабутою справою Гмінду або інших таборів зволять увійти у зв'язок з ініціяторами підготови „Пам'яткової книги української еміграції першої світової війни" — спрямовуючи листи на адресу:

Д-р І. Тесля, 8 Tormey St., Ottawa 2, Ont., або дир. Ст. Стецик, 194 E. 3rd Street, New York 9, N.Y.

15-річчя праці ЛМКлюбу в Ню Йорку

28-го червня в будинку Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбулися п'ятнадцяті Загальні річні збори членів Клюбу. Головував на зборах проф. М. Паливода, секретарював інж. Р. Кобринський. Все відбулося ділово. Незмінний голова ЛМКлюбу, проф. Сергій Литвиненко, зробив, після вислухання протоколу з попередніх зборів, коротку доповідь. Нехай ці дані з його доповіді промовляють самі до читачів:

Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку був створений восени 1949 року. Хронологічно це перший ЛМКлюб у ЗДА. За 15 років діяльности відбулося 610 п'ятниць - зустрічей, щоразу з новою програмою, 20 Літературно-мистецьких Ярмарків, 40 образотворчих вистав у приміщенні Клюбу та за його допомогою чи ініціятивою.

Хто на еміграції не говорить, а працює, той знає, що означає організувати 610 вечорів з програмою, яка задовольняє високі вимоги інтелігентного слухача, дає змогу й нагоду виявити себе творчій українській молоді, уникає повторень; скільки творчої ініціятиви треба докласти, щоб зорганізувати безперебійну й цікаву програму.

Проф. С. Литвиненко і вся попередня управа ЛМКлюбу одержали від Зборів заслужену подяку, а потім внески і побажання. Інж. І. Жуковський звернув увагу на потребу активізації молоді в ЛМКлюбі; мистець Вол. Ласовський вніс цінну пропозицію: щороку запрошувати на 2 - 3 виступи в Клюбі хори, гуртки й окремих здібних представників від усіх молодечих організацій: СУМ, ОДУМ, Пласт, від Шкіл Українознавства. Це дасть молоді добру нагоду виявити себе, кращим творчим одиницям звернути на себе увагу представників старшого покоління — письменників, поетів, образотворчих мистців, скульпторів, хореографів, музик, працівників кіна, що є членами ЛМКлюбу. Один з найдіяльніших членів управи Клюбу, д-р Б. Ржепецький, підкреслив, що проблема молоді — це не лише українська проблема, а й загальнолюдська, зокрема американська проблема; він приєднався до пропозиції мистця В. Ласовського, що її підтримали оплесками Загальні Збори. У дискусіях над різними питаннями взяли участь: п-і О. Соневицька, Микола Понеділок (зробив внесок про видання Альманаху з нагоди 15-річчя діяльности Клюбу), Л. Полтава, проф. М. Паливода, письменник Ф. Мелешко та ін.

До нової управи ЛМКлюбу обрано: проф. С. Литвиненко — голова, пані й панове — О. Соневицька, С. Нагірна, О. Вікул, Є. Єнсен, Л. Храплива, Б. Ржепецький, В. Косаренко-Косаревич, А. Малюца, О. Музиченко, І. Керницький, Л. Полтава, В. Цісик; до Контрольної Комісії — пп. Р. Кобринський ,І. Жуковський, Ф. Мелешко.

Український Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку, як і інші його побратими у ЗДА й Канаді, провадить працю в ім'я розвитку української культури й науки. Його членами можуть бути всі українці, за виключенням комуністичних поплентачів. Понад сторічна традиція українських гуртків і клюбів (Харківська група в часах Л. Глібова, Київський Домашній Клюб композитора М. Лисенка та ін.) показала, що згуртовання людей в ім'я підтримки й розвитку рідної культури, їхня дружба й співпраця дають особливо ж на чужині, найкращі наслідки, створюють відповідну атмосферу для людей творчої праці, окрилюють і захоплюють молодь, кожному слухачеві додають щось до його знань та дають культурний відпочинок.

З нагоди 15-річчя діяльности, можна тільки побажати Літературно - Мистецькому Клюбові в Ню Йорку бути незгасним смолоскипом вільної культури українського народу.

Лесь

Крайова Конференція ОУК в Торонті

Двадцята Крайова Конференція Організації Українок Канади відбулася 10, 11 і 12 травня 1963 р. в Торонті, Онт. при численній співучасті делеґаток з провінцій: Альберта, Саскачеван, Манітоба, Онтаріо і Квебек, членок Центральної Управи і членок - гостей.

Конференцію проводила Президія у складі: Ганна Мазуренко — голова, Анна Вах — заступниця голови, Євгенія Вербицька й Ольга Цвик — секретарка.

Ділові наради відбувались два дні, у вислідi яких схвалено ряд резолюцій — дальших напрямних праці Організації Українок Канади. Прапор ОУК, признання за найактивнішу працю під час останньої каденції перейшов у руки Відділу ОУК у Торонті.

На Конференції було прийняття для делеґаток і членок-гостей, влаштоване старанням секретаря провінційного уряду і міністра громадянства й іміґрації дост. Івана Яремка, урядом провінції Онтаріо в готелі „Парк Плаза" в Торонті.

Ввечері першого дня п-на Маруся Попович з Клівленду ЗДА; висвітлила фільм з подорожі по Україні з цікавим коментарем, а другого дня відбулася конференційна вечеря (бенкет) з вечерницями на яких обрано на королеву п-ну Марусю Бедрик.

Завершенням Конференції була прогулька в неділю до Ніяґари водоспаду, відвідини ботанічного городу біля Гемілтону і зустріч з членством ОУК і Братніх Організацій та громадянством у Гемілтоні.

До нової Центральної Управи ОУК ввійшли: С. Савчук (Торонто) — голова, О Заяць (Торонто), Ю. К. Яворська (Віндзор) і Й. Климків (Вінніпеґ) — містоголови, Я. Зорич і Г. Мазуренко (Торонто) — секретарки, М. Дунець (Торонто) — касирка, П Загребельна, Т. Ґрай, С. Проців (Торонто) і М. Вовк (Едмонтон) — членки Управи; А. Вах (Вінніпег) і С. Перожак (Гемілтон) — організаційні референтки, Л. Чайковська і М. Климків (Вінніпеґ) — культурно-освітні референтки, А. Курилів (Содбури) — референтка Українського Золотого Хреста, Є. Вербицька (Торонто) — пресова референтка, С. Бубняк (Вінніпеґ) — редакторка „Жіночого Світу". Провірна Комісія: Є. Ситник (Вінніпеґ) — голова, А. Гнатюк (Саскатун), А. Бардин, Н. Воробець, Є. Штафірна (Торонто), Е Юськів (Монтреал) і С. Лиса (Форт Віліям) — членки.

Н. Н.

Сватання на Гончарівці в Ню Гейвені, Конн.

11-го травня відбулася в залі української католицької церкви вистава „Сватання на Гончарівці", української оперети на три дії Квітки-Основ'яненка, під керівництвом відомого актора і режисера Теодора Федоровича.

Як аматорська вистава пройшла вона чудово. Всі учасники грали дуже добре, не дивлячись на те, що дві головні ролі виконували особи, які ще ніколи в життю своєму не виступали на сцені. Звичайно, це є заслуга режисера, що своїм довголітнім досвідом зумів добитися від аматорів такого успіху в їх роботі.

Деклямації, реквізит, характеризація були на високому рівні.

Коли відкрилася завіса, глядачі зустріли оформлення сцени п. Т. Федоровича рясними оплесками, бо перед їх взором красувалося правдиве, рідне наше село, з біленькими хатками, вербами, тополями, річкою, церковцею, соняшниками. Не в одного з присутніх думка полетіла в далекий, обездолений Рідний Край. Рясні оплески та веселий сміх не сходив протягом всіх трьох дій. Велика церковна заля була переповнена глядачами, як ніколи. По скінченню вистави присутні ще довго нагороджували виконавців оплесками і не хотілося їм залишати цю близьку рідну, чарівну атмосферу.

Голова парафіяльного уряду української православної громади Ів. Заковоротний привітав всіх учасників вистави на чолі з п. Т. Федоровичем, заявою про те, що праця п. Т. Федоровича — є не оцінима для нашої Нюгейвенської української громади, і побажав йому здоров'я та витривалости в дальшій праці для добра України.

В. Омельченко.

Вісті з Рідної Школи в Шикаґо

Товариство „Рдна Школа" в Шикаґо — це українська громадська організація, що поставила собі завдання об'єднати зусилля всього українського громадянства, щоб стримати небезпечний процес денаціоналізації та деморалізації української молоді. Втрата молоді була б перекресленням майбутности української еміграційної спільноти в Америці, початком її кінця, що його з такою нетерпеливістю очікують наші вороги.

Відвернути цю небезпеку може тільки мобілізація зусиль усього українського громадянства під прапорами Рідної Школи, і тому в теперішній грізний момент ніхто не сміє ухилятися від неї. Щораз більше поважних українських педагогів і громадян стає до співпраці з Рідною Школою. Крок за кроком підготовча організаційна робота Товариства „Рідна Школа" поступає наперед. 25-го минулого травня відбулася скликана цим Товариством нарада, на яку були запрошені представники всіх українознавчих шкіл м. Шикаґо, молодечих організацій, Товариства „Самопоміч", Учительської Громади та поодинокі педагоги і виховники. Нарада відбулася при численній участі запрошених осіб під проводом голови управи Р. Ш. інж. Дмитра Григорчука. Нарада одобрила вироблений і ухвалений управою Товариства Р. Ш. плян праці та утворила виховну раду, внутрішній автономний орган Рідної Школи, в склад якого входять представники усіх українських шкіл, молодечих і виховних організацій, а також поодинокі педагоги і виховники. Вибрано управу виховної ради в такому складі: проф. Осип Левицький, інсп. Анатоль Лобачевський, інсп. Касіян Тучапський, професори: Павло Бабяк, Мирослав Семчишин, Богдан Заплітний, Михайло Зарицький і І. Лукашевич.

Нарада пройшла в діловій атмосфері, а її учасники виявляли високоідейне наставлення до порушених на ній справ. Це дає підставу сподіватися, що також і ті педагоги і виховники, що з тих чи інших причин не взяли участи в цій нараді, в майбутньому також стануть до ідейної співпраці з Товариством „Рідна Школа" та його виховною радою, а загал українського громадянства не відмовить Рідній Школі своєї моральної та матеріяльної підтримки.

Н. Н.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

Професійних Музик. Був він теж одним з тих, що відпроваджували мою дружину й мене на залізничий двірець при нагоді наших від'їздів до Америки й одним з перших серед тих, що прийшли нас вітати після повороту з першої поїздки.

Барвінський був завжди глибоко зворушений і вдячний за виконання його творів, особливо тих більшого формату. Збереглися в мене його листи з подяками, коли я виконував у Берліні його обидва фортепіянові тріа, та в Харкові, де в симфонічних концертах я виконував його „Українську рапсодію," „Заповіт" та там же, в радіо його фортепіянові твори. Добре пам'ятаємо разом з дружиною його зворушення, після виконання нею з оркестрою, під час Франківських концертів у Львові, його „Ноктюрну" й „Сонету", та його слова вдячности, коли ці твори ми включали в програми симфонічних концертів в Варшаві і в прибалтійських державах. В таких випадках радість Барвінського межувала з ентузіязмом, як і безмежним ентузіязмом він був у відношенні до двох артистів-виконавців: піяністки Любки Колесси та співачки Марії Сокіл, моєї дружини. Його захоплення виступами їх обох було не тільки велике, він був щирий з глибини його чутливої душі мистця-музики.

Зі смертю Василя Барвінського український нарід втратив одного з своїх великих синів, українська культура одного з своїх найкращих сучасних репрезентантів, українська музика одного з своїх передових будівничих. А його колишні учні й друзі втратили ніжну, чутливу, віддану людину, якої ніхто не заступить.

(Кінець)

Лікар звітує про те, що пиття кави спричиняє серцеві недуги

Вашингтон. — Професор Іллинойського університету д-р Оглесбі Пол звітував Американському Товариству в справах серцевих недуг, що часте пиття кави спричиняє різні серцеві недуги та викликає збільшення нервовости. Гурт лікарів із д-ром Полом на чолі досліджував 1989 робітників у Вестерн Електрік Компанії в Шикаго. Робітники були у віці від 40-45 років і ніхто з них не мав серцевої недуги в 1957-му році, коли лікарі почали їх досліджувати. Від тоді 88 рокітників занедужали на коронарну тромбозу. Лікарі ствердили, що випадки занедужання на серце були далеко численніші між тими робітниками, які часто пили каву, по 5 або і більше чашок денно. Ці самі лікарі ствердили, що і курення цигарок спричиняє серцеві недуги. Вони також гадають, що є якийсь зв'язок між серцевими недугами та болякми. Ці лікарі стверджують, що статистичні дані виявляють зв'язок між питтям кави і недугами серця. Цю справу треба ще далі досліджувати на ширшій базі, ніж це було досі.

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними і Знайомими,
що в четвер, 11-го липня 1963 року в Монтреалі
упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЄВГЕН БАЧИНСЬКИЙ

бувший професор державної мужеської гімназії в Перемишлі, народжений 1897 р. в с. Рахиня, пов. Долина, Зах. Україна.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 15-го липня ц. р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Михаїла, Ібервіл, Монтреаль.

Безмірним горем прибиті:

дружина: АННА
доньки: ЛІДІЯ ТИЦЬКА з мужем РОМАНОМ
МАРТА ГРИГОРІВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
сини: ЮРІЙ з дружиною АННОЮ
ЯРЕМА з дружиною ВАРКОЮ
МИРОН з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
внуки: ІГОР, ОКСАНА, ОРЕСТА, АДРІЯН, ТЕТЯНА, РОМА, МАРКІЯН і ЯРЕМА

Відійшла у вічність Олена В. Кушнір-Боровець

В глибокому смутку повідомляємо членство, прихильників Спілки Визволення України і все українське громадянство, що після тяжкої хвороби, 25 травня відійшла у вічність д-р філософії Віденського університету сл. п. Олена Володимирівна Кушнір-Боровець, дружина голови Г. У. СВУ, от. Тараса Бульби-Боровця. Провадити небіжчицю в останню путь, на Вальдфрідгоф у Мюнхені 27 травня з'явилося численне українське громадянство. Дехто приїхав за кілька сот кілометрів.

На ознаку особливої пошани до покійної і її родини, Конгрес Українського Жіноцтва в Німеччині, що відбувався в цей час у Мюнхені, перервав свої наради, а Президія Конгресу прибула на похорон.

Серед присутніх були представники Української Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка, Вільного Українського університету, Українського Технологічного інституту, Громади Українських Студентів Мюнхенського Університету, Головної Управи Українських Комбатантів, Спілки Визволення України й представники різних українських організацій і політичнихх середовищ.

Після закінчення похоронної відправи прощали небіжчицю від імени Державного Центру Української Народньої Республіки п. Микола Левицький, від жіноцтва п. мгр. Дарія Ребет, вд УТГІ його ректор проф. д-р Ростислав Єндик і інші.

Всі промовці, а в т. ч. й представник від студентства, бувший учень сл. п. Олени Кушнір-Боровець, відмічали яскраві факти з життя й діяльности небіжчиці, які характеризували її шляхетну вдачу, надзвичайно високу інтелектуальну культуру і її палкий український патріотизм.

Покійна народилася на чужині. Вона ніколи не бачила України і не ступала по її землі. Свою високу національну свідомість і палку любов до українського народу успадкувала вона від свого батька, видатного українського діяча і великого патріота, д-ра Володимира Кушніра, одного з ініціяторів і засновників Союзу Визволення України під час 1-ої світової війни і головного редактора українського журналу німецькою мовою „Україніше Рундшау".

Разом з от. Т. Бульбою-Боровцем і українським громадянством сумуємо по тяжкій втраті цієї небуденної постаті, дружини й української інтелектуальної особистости.

Хай чужа земля буде їй легкою!

Спілка Визволення України
Головна Управа

Помер колишній чеський генерал і міністер Лев Прхаля

Мюнхен. — Видаваний тут український тижневик „Шлях Перемоги" подав вістку, що у Фельдбаху біля Грацу в Австрії помер ще 11 червня ц. р., на 71-му році життя генерал Лев Прхаля, колишній чеський військовик і державний діяч, який м. ін., відіграв деяку ролю під час проголошення незалежности Карпатської України в 1938-39 роках. Подаючи цю вістку, „Шлях Перемоги" зазначує, що під час другої світової війни і в повоєнні роки Л. Прхаля еволюціонував у своїх політичних поглядах, він почав прихильно ставитися до України та українського визвольно-революційного руху. Водночас він поборював совєтофільську політику президента Бенеша. Як голова Чеського Національного Комітету, Лев Прхаля був шефом чеської делеґації в ЦК Антибольшевицькому Бльоку Народів і віцепрезидентом Ради Народів АБН.

Тарзан, 5064. Новий клопіт!

THE FOUR MEN DESPERATELY FLED TOWARD THE JUNGLE IN HOPES THAT THE UNDERGROWTH WOULD CHECK THEIR ENEMY--

BUT JUST AS THEY REACHED THE FRINGES OF SAFETY, PROFESSOR SUTTON STUMBLED AND FELL!

ABRUPTLY, THE NEAREST LIZARD-MAN SCREAMED IN TRIUMPH AND AIMED HIS SPEAR FOR THE KILL!

Чотири чоловіки розпачливо втікали до джунґлів в надії, що підлісок припинить погоню ворога...

Але саме тоді, коли вони дійшли до початків безпечного місця, професор Суттон спотикнувся і впав.

Негайно найближча ящіркова людина закричала в тріюмфі і спрямувала свій спис, щоб вбити!